

HØRINGSNOTAT

GJENNOMFØRING AV VERDIPAPIROPPGJØRET I INSOLVENSSITUASJONER

1. Innledning

Verdipapiroppgjøret VPO NOK gjennomføres i Verdipapirsentralen ASA (VPS) og i Norges Bank. VPS avregner og gjør opp papirsiden av verdipapiroppgjøret på verdipapirkonti i VPS, mens pengesiden av oppgjøret gjennomføres i Norges Bank over bankenes særskilte oppgjørskonti (VPO LOM konti) for verdipapiroppgjøret.

VPS og Norges Bank kan inngå avtaler med oppgjørspartene etter betalingsystemloven (bsl.) § 4-2 om rettsvern for avtaler om avregning og oppgjør.¹ Slike avtaler kan gjøres gjeldende etter sitt innhold selv om det innledes insolvensbehandling hos en deltaker i det aktuelle systemet. Oppgjørsavtalene til VPS og Norges Bank kan dermed fastsette at oppgjørene skal gjennomføres dersom det er innledet insolvensbehandling av en deltaker i systemet på de vilkår som er nedfelt i avtalene.

Avtaler etter bsl. § 4-2 binder tredjeparter som deltakernes insolvensbo. Solvente motparter i slike avtaler har en særlig beskyttelse i forhold til en insolvent deltakers øvrige kreditorer, i en situasjon hvor deres motpart settes under insolvensbehandling. Formålet med bestemmelsen er å sikre at likviditets- og soliditetsproblemer i enkeltinstitusjoner ikke forplanter seg til andre aktører eller til finansmarkedet generelt.

Finansdepartementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om bruk av en insolvent deltakers disponible midler til å gjennomføre oppgjør i insolvenssituasjoner, jf. bsl. § 4-2 fjerde ledd. Med hjemmel i denne bestemmelsen foreslår VPS og Norges Bank at det i forskrift fastsettes at midler, dvs. finansielle instrumenter og innskudd på oppgjørskonti i oppgjørsbank kan brukes til gjennomføring av verdipapiroppgjør i en insolvenssituasjon. Forslaget innebærer ikke at det gjøres endringer i gjeldende rett, men at visse tolkningsspørsmål klargjøres i forskriften. Dette gjelder blant annet i hvilken utstrekning midler kan benyttes til å gjøre opp verdipapiroppgjøret i en insolvenssituasjon.

Formålet med forskriften er å klargjøre det rettslige grunnlaget for å gjennomføre papir- og pengesiden av verdipapiroppgjøret i insolvenssituasjoner. Den vil bidra til økt forutsigbarhet, herunder lav legal risiko, knyttet til behandlingen av en insolvent deltakers oppdrag i verdipapiroppgjøret. Videre vil forskriften redusere risikoen i verdipapiroppgjøret og bidra

¹ Interbanksystemer med tillatelse etter bsl. § 2-3, Norges Bank, og verdipapiroppgjørssystemer etter særskilt godkjenning av Finanstilsynet, kan inngå avtaler etter bsl. § 4-2, jf. § 4-1.

til å sikre den finansielle stabiliteten.

Det foreslås at verdipapiroppgjørssystemer med godkjenning fra Finanstilsynet etter bsl. § 4-1, Norges Bank og annen oppgjørsbank for verdipapiroppgjør omfattes av forskriften. I fremstillingen i notatet her er det i en viss utstrekning henvist til reglene for VPO NOK. Dette bidrar til å illustrere de poenger en ønsker å få frem og bakgrunnen for forslaget. Forslaget som sådan er imidlertid generelt utformet og forskriften vil få anvendelse for alle verdipapiroppgjørssystemer med godkjenning fra Finanstilsynet etter bsl. § 4-1, og for alle oppgjørsbanker for verdipapiroppgjør, uavhengig av valutasort. De private oppgjørsbankene skal ha tillatelse til å drive interbanksystem etter bsl. § 2-3.

Pkt. 2 omtaler gjeldende rett, særlig bsl. § 4-2, samt oppgjørsavtalene til VPS og Norges Bank. Forskriftsutkastet og merknader til dette er gitt i pkt. 3.

2. Nærmere om betalingsystemloven § 4 -2 og oppgjørsavtalene til VPS og Norges Bank

2.1 Bsl. § 4-2 om rettsvern for avtaler om avregning og oppgjør

Det fremgår av bsl. § 4-2 at:

«Avtaler om avregning og oppgjør kan gjøres gjeldende etter sitt innhold selv om det innledes insolvensbehandling hos en deltaker i det aktuelle systemet, i et samvirkende system, eller en systemansvarlig for et samvirkende system som ikke selv er deltager, når oppdraget er lagt inn i systemet før det er innledet insolvensbehandling.

Tidspunktet for når et oppdrag skal anses lagt inn i systemet skal avtales mellom deltakerne i systemet. Det samme gjelder tidspunktet for når retten til å tilbakekalle ordrer er bortfalt. Norges Bank kan for interbanksystemer fastsette nærmere regler om når oppdrag skal anses lagt inn i systemet etter første ledd. Finanstilsynet kan fastsette slike regler for verdipapiroppgjørssystemer.

Dersom et oppdrag blir lagt inn i systemet etter at det er innledet insolvensbehandling etter første ledd, og oppdraget gjennomføres i løpet av virkedagen insolvensbehandling innledes, gjelder første ledd tilsvarende dersom operatøren kan godtgjøre at operatøren ikke hadde eller burde hatt kunnskap om at insolvensbehandling var innledet da oppdraget ble lagt inn i systemet. Systemet skal i sine regler fastsette hva som menes med virkedag, og som dekker oppgjør både på dagen og på natten og omfatter alle hendelser i løpet av syklusen til systemet.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser, herunder unntak fra dekningsloven, om bruk av en deltakers disponible midler til å gjennomføre oppgjør på oppgjørsdagen i forbindelse med innledning av insolvensbehandling hos deltakeren.»

Formålet med bsl. § 4-2, er som nevnt under punkt 1, å gi motparter i avtaler om avregning og oppgjør en særlig beskyttelse i forhold til andre kreditorer i en situasjon hvor deres

motpart i systemet settes under insolvensbehandling. Bakgrunnen for bestemmelsen er å fjerne legale risikoer og motvirke at likviditets- og soliditetsproblemer i enkeltinstitusjoner forplanter seg videre til andre deltakere i systemet eller til finansmarkedet generelt. Bestemmelsen gjennomfører artikkel 3 og artikkel 4 i «finalitetsdirektivet²» i norsk rett.³

Bsl. § 4-2 utgjør unntak fra flere bestemmelser i dekningsloven, herunder dekningsloven § 7-3 om boets rett til fritt å velge om det skal tre inn i debitors gjensidig tyngende avtaler og oppfylle disse. Avtaler som inngås med hjemmel i bsl. § 4-2 binder tredjemenn, herunder Finanstilsynet og administrasjonsstyret som har myndighet over banker under offentlig administrasjon, og et konkursbo. Tilsvarende gjelder i forhold til foretak hvis insolvensbehandling skjer etter konkursloven § 85, dvs. at bsl. § 4-2 gjør unntak fra denne bestemmelsens regler om bostyrets oppgaver og legitimasjon. Bsl. § 4-2 innebærer videre at retten til motregning i konkurs utvides i forhold til dekningslovens alminnelige regler. Bestemmelsen har også som konsekvens at oppgjørskontoer til banker under offentlig administrasjon kan godskrives eller belastes uten Finanstilsynets samtykke, slik at VPS og Norges Bank kan gjennomføre papir- og pengesiden over den insolvente deltakernes konti uten samtykke fra Finanstilsynet eller konkursbo.

2.2 Hvilke oppdrag som kan gjennomføres i insolvenssituasjoner

Etter bsl. § 4-2 er forutsetningen for at avtaler om avregning og oppgjør kan gjøres gjeldende etter sitt innhold selv om det innledes insolvensbehandling hos en deltaker, at oppdraget er lagt inn i systemet før det er innledet insolvensbehandling.

Tidspunktet for når et oppdrag skal anses for å være «lagt inn i systemet» skal avtales mellom deltakerne, jf. bsl. § 4-2 andre ledd.

VPS har fastsatt regler for når oppdrag er «lagt inn» i systemet i VPO-regelverket. I regelverkets punkt 8.12 fremkommer det at oppdrag som krever matching⁴ er lagt inn i VPO når det matches, dvs. så snart det er meldt inn to oppdrag med overensstemmelse mellom matchekriteriene. Matchingen skjer i VPS' systemer. Matching skjer oftest to dager før den dagen oppdraget skal gjøres opp, men kan også skje senere, f.eks. samme dag som oppdraget skal gjøres opp. Oppdraget er på dette tidspunkt ikke synlig for Norges Bank.

Også transaksjoner mellom en deltaker i VPO, og deltakerens kunde omfattes av VPO-oppgjøret. Det vises til omtalen i vedlegget til dette høringsnotatet. Slike transaksjoner anses som lagt inn i systemet fra oppstarten av oppgjøret de inngår i, jf. VPO-regelverket punkt 8.12.

I VPS' Forretningsvilkår punkt 7 (fastsatt med hjemmel i verdipapirregisterloven § 7-1) fremgår det at transaksjonene har rettsvern fra oppstart av oppgjøret⁵. Oppstart av oppgjøret er etter Forretningsvilkårene:

² Direktiv 98/26/EF og endringsdirektiv 2009/44/EF

³ Det vises til Ot prp. nr. 96 (1998-1999) side 45 og Prp. Nr. 139 L (2010-2011) side 38.

⁴ Oppgjørssystemets prosess for å kontrollere om de to deltakerne som har meldt inn oppdrag knyttet til samme handel, dvs. oppdrag om henholdsvis overføring av finansielle instrumenter og betaling for dem, har meldt inn samme handels- og oppgjørbetingelser. Matching skjer så snart det er meldt inn to oppdrag med overensstemmelse mellom matchekriteriene, og innebærer at de matchede oppdragene kun kan gjøres opp mot hverandre.

⁵ Reglene er etter samme bestemmelsen i verdipapirregisterloven § 7-1 siste ledd.

”det tidspunktet da rettighetsregisteret påbegynner kontrollen av om det er dekning for Rettighetene som meldes inn i forbindelse med oppgjøret.»

Dette skjer når registeret stenges for registreringer i forkant av oppgjøret. Disse tidspunkter er pr. november 2014 kl. 20.00 kalenderdagen før oppgjørsdagen for oppgjør 1, og kl. 11.30 på oppgjørsdagen i relasjon til oppgjør 2. (For oppgjør på en mandag eller hvor det er helligdag kalenderdagen før en oppgjørsdag stenges registeret klokken 20 fredagen eller dagen før helligdagen.)⁶

Reglene som nevnt, VPS' Forretningsvilkår og verdipapirregisterloven § 7-1, innebærer at transaksjonene får rettsvern etter verdipapirregisterloven, uavhengig av betalingssystemloven, fra oppstarten av oppgjøret de gjøres opp i, selv om insolvensen inntreffer før oppgjøret er ferdig gjennomført. Regelverket omfatter alle transaksjoner som gjøres opp i VPO uavhengig av hvilke konti de er hentet fra. Det vises til beskrivelsen i vedlegget.

Norges Banks avtale om kontohold, oppgjør og pant med bankene fastsetter i pkt. 11⁷ regler om gjennomføring av verdipapiroppgjøret, som gjelder oppgjør som gjennomføres mellom solvente deltakere. Norges Bank vil endre pkt. 11 for å klargjøre at oppdrag i VPO NOK som er «lagt inn i» VPS før det er innledet insolvensbehandling kan gjøres opp i Norges Bank etter dette tidspunktet selv om deltakeren hvis konto i Norges Bank transaksjonen skal gjøres opp over, settes under insolvensbehandling.

Det er hittil ikke innledet insolvensbehandling av banker som har egen konto i Norges Bank for oppgjør av transaksjoner i verdipapiroppgjøret. Verdipapiroppgjøret har imidlertid ved flere tilfeller blitt gjennomført ved insolvens hos en bank eller et verdipapirforetak som er deltaker i VPO, men som ikke har egen konto i Norges Bank. Pengesiden av oppgjøret har da blitt gjennomført over oppgjørskontoen til en solvent bank. Den gjeldende kontoholdsavtalen til Norges Bank åpner ikke for at oppgjørene kan gjennomføres over oppgjørskontoen til en insolvent bank. Norges Bank vil innføre slike regler når det rettslige grunnlaget blant annet for å bruke midler på oppgjørskontoene til en insolvent bank er klargjort.

3. Merknader til forskrift om oppgjør av VPO NOK i insolvenssituasjoner

Bsl. § 4-2 fjerde ledd fastsetter at:

«Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser, herunder unntak fra dekningsloven, om bruk av en deltakers disponible midler til å gjennomføre oppgjør på oppgjørsdagen i forbindelse med innledning av insolvensbehandling hos deltakeren».

VPS og Norges Bank foreslår at det med hjemmel i bsl. § 4-2 fjerde ledd klargjøres at finansielle instrumenter som er tilgjengelig på oppgjørskonti knyttet til et verdipapiroppgjørssystem (både verdipapirkonti og pengekonti) kan benyttes for gjennomføring av verdipapiroppgjør samme virkedag som insolvensbehandlingen inntreffer. Videre at det i samme forskrift klargjøres hva som menes med oppgjørskonti i denne sammenheng.

⁶ Norges Bank og VPS anser det som uheldig at begrepet virkedag er benyttet i § 4-2 tredje ledd og vil foreslå for Finansdepartementet at dette endres til «oppgjørsdagen».

⁷ Tilsvarende regler finnes også i avtale med den sentrale motparten som har oppgjørskonto i Norges Bank.

Merknader til § 1 virkeområdet

Forskriften foreslås å gjelde for verdipapiroppgjørssystemer godkjent etter bsl. § 4-1. Videre skal den gjelde for Norges Bank, som pr i dag gjennomfører pengesiden av det sentrale verdipapiroppgjøret i norske kroner (VPO NOK), samt andre banker som opptrer som oppgjørsbank for et godkjent verdipapiroppgjørssystem. Oppgjørsbanken skal ha tillatelse til å drive interbanksystem etter bsl. § 2-3. Det vises bsl. § 4-1 som fastsetter virkeområdet til lovens kapittel 4 om rettsvern og sikkerhet for avregnings- og oppgjørsavtaler.

Forskriften gjelder gjennomføring av slike verdipapiroppgjør etter at det er innledet insolvensbehandling av en deltaker i det aktuelle systemet.

Merknader til § 2 gjennomføring av verdipapiroppgjøret

Varigheten av oppgjør i insolvenssituasjoner

Som pekt på over, følger det av bsl. § 4-2 fjerde ledd at det kan gis forskrift om bruk av en insolvent deltakers midler til å gjennomføre oppgjør på den *oppgjørsdagen* i forbindelse med innledelse av insolvensbehandling hos deltakeren. VPS og Norges Bank foreslår at dette klargjøres i forskriften, men har i forslaget valgt å erstatte begrepet «oppgjørsdag» med «virkedag». Det vises i denne forbindelse til bsl. § 4-2 tredje ledd, som sier at systemet i sine regler skal fastsette hva som menes «virkedag,⁸» og som dekker oppgjør både på dagen og på natten og omfatter alle hendelser i løpet av syklusen til systemet». Videre vises det til at artikkel 4 i finalitetsdirektivet blant annet sier at disponible midler eller verdipapir kan brukes til å innfri forpliktelsene til en insolvent deltaker den «*vyrkjedagen*» som det blir innledet insolvensbehandling av deltakeren. Det vises også til bsl. § 4-2 tredje ledd siste punktum som sier at »(s)ystemet skal i sine regler fastsette hva som menes med virkedag, og som dekker oppgjør både på dagen og på natten og omfatte alle hendelser i løpet av syklusen til systemet».

Som det også fremgår under punkt 2.2 ovenfor kan definisjon av hva som anses som en «virkedag» for et oppgjørssystem avvike fra en «kalenderdag». Pr i dag følger det av VPS sitt regelverk at oppstart av oppgjøret for transaksjoner som har oppgjørsdag f.eks. 30. november, starter på ”det tidspunktet da rettighetsregisteret påbegynner kontrollen av om det er dekning for Rettighetene som meldes inn i forbindelse med oppgjøret.» Det følger av samme regelverk at dette er når registeret stenges for registreringer i forkant av oppgjøret.

På bakgrunn av dette, legges det til grunn at bsl. § 4-2 tredje, jf. fjerde ledd tillater at finansielle instrumenter som er tilgjengelige på oppgjørskonti i et verdipapirregister, og innskudd på verdipapiroppgjørskonto i Norges Bank eller privat oppgjørsbank, skal kunne benyttes til gjennomføring av verdipapiroppgjør «*samme virkedag*» som insolvensbehandlingen innledes, men ikke senere.

Det bemerkes at forslaget bare tar stilling til hvor lenge midler på oppgjørskontiene kan benyttes, ikke hvor lenge innmeldte transaksjoner skal være med i oppgjøret etter at insolvensbehandling

⁸ Bsl. § 4-2 tredje ledd, siste setning og fjerde ledd ble innført i betalingsystemloven i 2011.

er innledet. Med dagens oppgjørssyklus på T+2 vil transaksjoner som det ikke er dekning for forskyves og inngå i senere oppgjør. Hvor lenge transaksjonene skal være med i oppgjøret må være opp til oppgjørssystemet å avgjøre. Ved denne vurderingen vil deltakerens behov for en avklaring med hensyn til hvilke transaksjoner som vil bli gjennomført, og hvilke som ikke blir gjennomført slik at den solvente deltakeren må iverksette tiltak som kan avhjelpe manglende leveranser fra den insolvente motparten stå sentralt.

Oppgjørskonti som omfattes av bsl. § 4-2

Det følger av forskriftshjemmelen at departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om bruk av en deltakers disponible midler til å gjennomføre oppgjør på oppgjørdagen i forbindelse med innledning av insolvensbehandling hos deltakeren. VPS og Norges Bank foreslår at det klargjøres i forskriften hvilke oppgjørskonti som midlene kan være plassert på.

Som fremgår foran foreslår VPS og Norges Bank at det fastsettes at «finansielle instrumenter som er tilgjengelige på deltakerens oppgjørskonti i et verdipapirregister, og innskudd på deltakeren verdipapiroppgjørskonti i Norges Bank eller annen privat oppgjørsbank, kan benyttes for gjennomføring av verdipapiroppjøret. I forskriftshjemmelen er ikke begrepet «oppgjørskonti» benyttet. Om en ser på forarbeidene til bestemmelsen, Prop.139 L (2010-2011) fremgår det imidlertid at bestemmelsen var ment å klargjøre at finalitetsdirektivets art 4, som omhandler bruk av midler på insolvente deltakers oppgjørskonti, er implementert i norsk rett. Vi viser til punkt 2.3.5.5 i proposisjonen hvor det heter under departementets vurdering:

«Finansdepartementet foreslår imidlertid for å fjerne enhver tvil, en forskriftshjemmel i betalingsystemloven § 4-2 for å gi departementet anledning til å presisere bestemmelsen med hensyn til om midler og verdipapirer på en insolvent deltakers oppgjørskonto kan brukes til å innfri deltakerens forpliktelser overfor andre deltakere i systemet.»

Etter Norges Bank og VPS sin vurdering bør forskriftshjemmelen forstås på bakgrunn av uttalelsene i forarbeidene og direktivet, slik at angivelsen av hvilke midler som anses som deltakerens disponible midler kan knyttes til hvorvidt de står på det som anses som deltakerens oppgjørskonto.

Som det fremgår av beskrivelsen av regelverket til VPS om VPO NOK, kan oppdrag meldes inn i VPO på ulike måter. Papirene som transaksjonen angår kan hentes fra ulike typer konti i verdipapirregisteret, noen ganger konti som står i navnet til den deltakeren som meldte dem inn, andre ganger fra konti som står i deltakerens kundes navn, men hvor kunden har avtalt med deltakeren at oppdragene skal gjøres opp over denne kontoen og gitt deltakeren fullmakt til å gjennomføre dette.

I Norges Bank gjøres pengesiden av verdipapiroppjørene opp over deltakernes særskilte oppgjørskonti for dette pengeoppjøret, som kalles for VPO LOM konti. Deltakere, som ikke har egen VPO LOM konto i Norges Bank, melder inn sine oppdrag med oppgjør over deltakerens likviditetsbank sin konto i Norges Bank (banken legger inn i VPO hvilket beløp den har bundet seg til å stille tilgjengelig for den aktuelle deltakeren til oppgjør av dennes transaksjoner).⁹

⁹ Som fremgår av vedlegg til høringsbrevet er det bare banker og sentrale motparter (CCP-er) i verdipapiroppjøret og Norges Bank som i dag har adgang til å delta i pengeoppjøret. Antallet deltakere i VPO som gjør opp ved bruk av likviditetsbank er høyere enn antallet som har egen konto.

Forskriftens § 2 presiserer at med oppgjørskonti menes de verdipapirkonti og pengekonti som oppdraget angir. Dette innebærer at det er disse kontiene som skal benyttes til å gjennomføre verdipapiroppgjørene etter at det er innledet insolvensbehandling av en deltaker. Forslaget er i overensstemmelse med dagens VPO-regelverk som ikke oppstiller noen begrensning mht. hvilke konti som kan benyttes. Det er også i samsvar med praksis fra tidligere situasjoner hvor deltakere i VPO, som ikke har hatt egen konto i Norges Bank for sin deltagelse i verdipapiroppjøret (VPO), har blitt satt under insolvensbehandling.

Midler som omfattes av forskriften

VPS og Norges Bank foreslår at det klargjøres i forskrift til bsl. § 4-2 siste ledd at *finansielle instrumenter* som er tilgjengelige på oppgjørskonti i et verdipapirregister, og *innskudd* på verdipapiroppgjørskonti i Norges Bank eller i privat oppgjørskonto, kan benyttes for gjennomføring av verdipapiroppjøret i en insolvenssituasjon.

Dette er finansielle instrumenter og innskudd som er plassert på slike oppgjørskonti som nevnt over på det tidspunktet insolvensbehandlingen innledes. I tillegg foreslås det at finansielle instrumenter og innskudd som plasseres på kontiene etter dette tidspunktet, skal kunne benyttes til verdipapiroppjøret.

Et spørsmål som reiser seg er i hvilken grad det er mulig for den insolvente oppgjørskontodeltakeren å disponere over midlene/ papirene «i konkurranse med oppgjørssystemet» eller om midlene/ papirene skal anses sperret til fordel for oppgjørssystemet fra insolvensåpningen og til siste oppgjør er gjennomført samme virkedag. Tilsvarende gjelder for Oppgjørskontodeltakerens kunde hvor verdipapirkontoen tilhører denne.

Etter gjeldende rett har rettigheter (overføring av eiendomsrett eller begrensede rettigheter som pant eller registrering av konkurs) som registres inn i et verdipapirregister rettsvern før transaksjoner som gjennomføres i oppjøret dersom rettigheten ble registrert før oppstarten av oppjøret. Dersom det åpnes insolvensbehandling hos en deltaker etter oppstart av oppjøret, men før dette er gjennomført, vil derfor ikke insolvensbehandlingen hindre gjennomføringen av transaksjonene i oppjøret. Insolvensen kan først registreres inn etter oppjøret er gjennomført. Fra dette tidspunkt kan den imidlertid føre til sperring av deltakerens konti. Konti tilhørende deltakerens kunde vil ikke bli sperret pga. insolvensen hos deltakeren etter gjeldende rett.

Etter Norges Bank og VPS' vurdering kan det argumenteres for at bsl. § 4-2 åpner for en løsning hvor retten til å benytte instrumenter og midler på oppgjørskontiene til en oppgjørskontodeltaker for oppgjør på insolvensdagen etter bsl. § 4-2 siste ledd slår gjennom overfor rettigheter som registreres på de aktuelle kontiene etter insolvensåpningen. Dette ville i så fall innebære at instrumentene og midlene i en insolvenssituasjon ble ansett som sperret til fordel for VPO NOK fra åpningen av insolvensbehandlingen til slutten av den aktuelle oppgjørskontodagen. Når en ikke velger å foreslå en slik regel er det blant annet fordi en slik løsning reiser en rekke spørsmål, først og fremst i forhold til verdipapirregisterloven § 7-1 om rettsvern og reglene i VPS' Forretningsvilkår som er fastsatt med hjemmel i denne og godkjent av Finansdepartementet. Sistnevnte regler ville måtte endres ved innføring av en slik løsning.

VPS og Norges Bank anser at retten til å bruke finansielle instrumenter på oppgjørskontoen, som i dag, bør være betinget av at det ikke før oppstarten av det aktuelle oppjøret er registrert rettigheter som sperrer for bruken. I denne sammenheng vil en sperring til fordel for

insolvensboet og en sperring til fordel for andre eller det at midlene er overført til andre ved konto til konto transaksjoner være å likestille.

Hva gjelder pengesiden som gjøres opp i Norges Bank så følger det av dagens kontoholdsavtale punkt 11, at bankene skal overføre midler til sine VPO-LOM konti før hvert oppgjør. Bankene kan ikke disponere over disse midlene i et visst tidsrom før, under og etter penge- og papiroppgjørene. Etter hvert av de daglige oppgjørene er gjennomført, kan banken igjen disponere over midlene. VPS og Norges Bank tolker bsl. § 4-2 slik at disse reglene kan følges i en situasjon hvor en deltager i oppgjøret er insolvent.

Ikrafttredelsen av forskriften

VPS og Norges Bank foreslår at forskriften trer i kraft straks den er vedtatt.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget presiserer gjeldede rett og innebærer ikke økonomiske og administrative konsekvenser for myndigheter eller private aktører.

**UTKAST TIL
FORSKRIFT OM GJENNOMFØRING AV VERDIPAPIROPPGJØRET**

Fastsatt av Finansdepartementet xx.xx.xxxx med hjemmel i lov om betalingssystemer mv. § 4-2 fjerde ledd.

I

§ 1 Virkeområde, mv.

Forskriften gjelder for verdipapiroppgjørssystem med godkjenning etter betalingssystemloven § 4-1.

Videre gjelder forskriften for Norges Bank, og oppgjørskontibank for verdipapiroppgjør som har tillatelse til å drive interbanksystem etter betalingssystemloven § 2-3.

§ 2 Gjennomføring av verdipapiroppgjøret

Finansielle instrumenter som er tilgjengelige på oppgjørskonti i et verdipapirregister, og innskudd på verdipapiroppgjørskonti i Norges Bank eller privat oppgjørskontibank, kan benyttes for gjennomføring av verdipapiroppgjør samme virkedag som insolvensbehandlingen innledes.

Dette gjelder finansielle instrumenter og innskudd som er disponible på kontiene på det tidspunktet det innledes insolvensbehandling av en deltaker, og instrumenter og innskudd som kommer inn til kontiene etter dette tidspunktet.

Med oppgjørskonti menes verdipapirkonti og pengekonti som oppdraget angir skal benyttes til oppgjøret av oppdraget.

II

Forskriften trer i kraft